ПАРАДИГМА СТІЙКОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

МАТЕРІАЛИ

І Міжнародної науково-практичної конференції

15 травня 2026 р.

РІВНЕ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПІВНІЧНОЇ МАКЕДОНІЇ
Рівненський державний гуманітарний університет
Департамент соціальної політики Рівненської обласної військової адміністрації
Факультет психології, здоров'я людини та спорту РДГУ
Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту та соціальної роботи РДГУ
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії РДГУ
Жешувський університет (м. Жешув, Республіка Польща)
Факультет педагогіки і філософії (Кафедра досліджень школи і медіа)
Аризонський Християнський Університет (м. Фінікс, США)
Університет Думлупінар (м. Кютахья, Турецька Республіка)
Інститут проблем виховання НАПН України
Київський національний університет технологій та дизайну
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ПАРАДИГМА СТІЙКОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

І Міжнародна науково-практична конференція

15 травня 2026 року

Рівне

УДК 37/323

Рекомендовано до видання
Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 28 травня 2026 р.)

Рецензенти:

Комар О. С., доктор педагогічних наук, професор кафедри лінгвістики та перекладу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Куниця Т. Ю., кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділом соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України.

Коробчук Л. І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри екології Луцького національного технічного університету.

Парадигма стійкості: виклики та перспективи освітньої та соціальної політики: збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 15 травня 2026 р.). Упоряд.: О. В. Безкоровайна, І. О. Сяська, М. Ю. Галатюк, О. В. Оксенюк. Рівне: РВВ РДГУ. 2026. 340 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми інтеграції педагогіки, психології та соціальної роботи крізь призму сучасних суспільних викликів. У виданні розкрито питання психологічної безпеки, біоетики, здоров'язбережувальних підходів і підтримки особистості та спільнот у кризових умовах. Запропоновані результати міждисциплінарних досліджень відображають тенденції інституційних змін та інноваційного розвитку освіти.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за дотримання норм авторського права несуть автори.

© Кафедра педагогіки, освітнього менеджменту
та соціальної роботи РДГУ, 2026.
© Кафедра біології, здоров'я людини
та фізичної терапії РДГУ, 2026. Укладання.
© Автори статей, 2026

0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%9F%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%B3%D1%83%D0%BD.pdf (дата звернення: 10.05.2025).

2. Загальна картина: Підхід SeeD до розуміння соціальної згуртованості в Україні та в контекстах інших країн. URL: https://api.scoreforpeace.org/storage/pdfs/PRE_DGEUkr23_reSCORE23_UKR_Social-cohesion-event-presentation_FIN.pdf (дата звернення: 10.05.2025).

3. Соціальна згуртованість в Україні: Частина II Оцінювання горизонтальних відносин за допомогою індексу RESCORE 2023. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-03/Social-Cohesion-in-Ukraine_part_II_ukr.pdf (дата звернення: 13.05.2025).

Влада Лобур,

здобувачка вищої освіти ОС «Магістр»

спеціальності « Біологія та біохімія»

Рівненський державний гуманітарний університет

Олег Рудь,

к. вет. н., доцент,

доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Рівненський державний гуманітарний університет

ТУРБОТА ПРО ПОТОМСТВО ЯК ПРОЯВ БЕЗУМОВНОГО РЕФЛЕКСУ У ПРЕДСТАВНИКІВ КЛАСУ ССАВЦІ

Анотація. *В даному дослідженні проаналізовано результати становлення поведінкових реакцій у представників класу ссавці, які забезпечують їх взаємодію та зв'язок з навколишнім середовищем, формуючи безумовні та умовні рефлекси, які виникли в процесі їх філогенезу та онтогенезу.*

Ключові слова: *безумовні та умовні рефлекси, філогенез, онтогенез, ссавці.*

Життя багатоклітинних організмів нерозривно пов'язане з функціонуванням їх нервової системи. І чим вона є більш розвиненою, тим складніша поведінка тварини. Усі багатоклітинні організми володіють природженими реакціями, які ми називаємо безумовними рефлексами, які тварина успадковує від своїх предків. А саме, дії тварин, які зумовлюються станом її організму та відповідно здійснюються, як відповідь на зовнішні подразники й називаються поведінковими реакціями, або поведінкою. Чинники зовнішнього середовища на які реагує тварина називають стимулами або подразниками.

Таким чином, поведінка тварин є одним із вагомих способів пристосування до умов навколишнього середовища, які постійно зазнають змін. Отже, природжена поведінка характерна усім тваринам, на різних рівнях їх розвитку. Наприклад, усі ми бачили, як швидко біжать до миски, наповненої їжею, голодні коти, незалежно чи вони домашні чи вуличні. Саме, рух до миски і є природженою реакцією тварини, яку вони успадкували від своїх предків. На відміну від вуличного кота, для якого брязкіт дверцят холодильника не виявить ніякої реакції, домашній кіт, стрімко бігтиме на звук холодильника, з якого він неодноразово отримував їжу, це є набутий рефлекс.

Типи та форми поведінки тварин вивчають науки зоопсихологія та етологія, які проявляються саме у вигляді пристосувальної діяльності для забезпечення біологічно доцільних реакцій.

Перші наукові підтвердження складності розумової діяльності тварин були отримані в кінці 19 століття видатним фізіолог Іваном Павловим, який провів ряд геніальних експериментів з собаками, в результаті яких появилась концепція умовно-рефлекторної реакції, яка в свою чергу лягла в основу науки про поведінку тварин і людей, в тому числі. У вченні Івана Павлова одиницями поведінки виступають безумовні, або вроджені рефлекси, які проявляються у відповідь на певні (безумовні) подразники з навколишнього середовища, і

також, умовні рефлекси, що виникають після зв'язування спочатку інертного подразника з безумовним. Завдяки цьому напрацюванню, Павлов розробив вчення про другу сигнальну систему.

Під час ряду експериментальних досліджень, направлених на вивчення поведінкових реакцій тварин, з'ясувалося, що перше місце серед ссавців зайняли вовки та лисиці, а за ними розташувались собаки, єнотовидні собаки, кішки, кролі.

При цьому, слід відзначити, що пацюки в своїй діяльності, майже не поступалися собакам і переважали кішок. І навіть хатні миші, в порівнянні з польовими, розв'язували завдання, хоча й допускали певні помилки.

Цікаві результати були отримані під час вивчення дослідницької діяльності антропоїдів, яка стала вершиною їх інтелектуальної поведінки і утворилась за рахунок причинно-наслідкових зв‘язків та відповідностей. Так, під час експеримент, дослідивши ящики, шимпанзе виявило, що вони наповнені піском і для побудови піраміди вона спочатку розвантажує ці ящики висипаючи пісок, а тоді вже пусті використовує для побудови піраміди, на яку піднімається, щоб дістати поживу. Проте, слід відзначити, що саме інтелектуальна поведінка виявляє значні індивідуальні відмінності між особинами.

Зрозуміло, що поведінка тварин в природі є лише однією із їх форм взаємодії з природним середовищем і характеристикою їх активності в угрупованнях. Хоча й тут слід відзначити, що в природі існують особини, що вступають в контакт між собою лише заради продовження роду. Проте, більшість тварин об‘єднується в сім‘ї, зграї, або стада, для спільного вирощування потомства, пошуку їжі, й уникнення нападу хижаків. Такі спільноти мають свою організацію й головними принципами поведінки в якій є домінування і територіальний розподіл.

Становлення науки етології, пройшло складний та тривалий шлях розвитку. Проте, вирішальне значення у виникненні й розвитку порівняльних експериментальних досліджень поведінки тварин мали роботи Чарльза Дарвіна, в яких він вперше застосував об‘єктивний метод вивчення психічної поведінки

тварин. Чарльз Дарвін встановив, що людина й примати в однаковій мірі використовують подібні рухи. В результаті він дійшов висновку, що прояви відчуттів у людини і тварин мають також багато спільних рис.

Якщо припустити, що люди і мавпи мають одного спільного предка, то легко можна пояснити подібність деяких способів вираження емоцій у цих різних, але близьких видів, наприклад, подібність рухів одних і тих же м‘язів в моменти сміху в людини і шимпанзе. Саме за цим Ч. Дарвін і прийшов до висновку, про їх спільність походження. Значною заслугою Ч. Дарвіна було те, що він вперше застосував принцип об‘єктивного аналізу до психічного явища, як вираз емоцій, яке саме до нього вважалось суб‘єктивним.

Спостерігаючи за поведінковими реакціями тварин, в дикій природі та за умов неволі Чарльз Дарвін прийшов до висновку, що існують три основні категорії поведінки, а саме: інстинкт, здатність до навчання (отримання певного досвіду в процесі виконання дій) та елементарна здатність до «міркування».

Такої класифікації поведінкових реакцій дотримується більшість вчених і на теперішній час. Теорія еволюції Дарвіна виявила не тільки спільні риси будови організма, але й виявила багато спільного в поведінкових реакціях людини і тварин. Велику увагу приділяв проблемі подібності психіки людини і тварин однодумець Чарльза Дарвіна натураліст Джордж Роменс, який доводив єдність і безперервність розвитку психіки на усіх щаблях еволюції. Серед усього різноманіття проявів поведінки хребетних тварин він виокремив «розумні» дії, які були результатом пристосування до змінених умов існування.

Не можна не згадати про роботи англійського психолога Конві Ллойда Моргана, який відіграв велику роль при визначенні критеріїв, необхідних для розмежування різних форм поведінки. В своїх роботах, він вивчав проблему співвідношення інстинктів і навчання в поведінці тварин. Чітко розділяючи все успадковане, інстинктивне і індивідуально набуте, Ллойд Морган в той же час звертав увагу на тісне переплетення цих компонентів в поведінкових реакціях.

Слід вказати, що крім вчених зоологів, вивченням проблем поведінки тварин займались і психологи, наприклад І. Бейтендінк та У. Джеймс.

Не можна не згадати про англійського вченого Едварда Лі Торндайка, роботи якого набули великого значення для розвитку науки про поведінку тварин та видатного фізіолога Івана Павлова, який вважався засновником наукового методу дослідження процесу навчання контрольованих умовах лабораторії.

Підсумовуючи можна стверджувати, що найважливіший внесок у вивчення поведінкових реакцій тварин внесли австрійський вчений Конрад Лоренц, нідерландський вчений Ніколас Тінберген і німецький вчений Карл фон Фріш, які й стали засновниками сучасної етології. Їх науковий наробок був підготовлений дослідженнями Уїтмена і Крейга в Америці, а також Хейнрота в Німеччині, проте, саме їх дослідження стали основою для майбутнього розвитку етології, як науки.

В основі поведінки тварини лежить діяльність його нервової системи з її найбільш складним відділом - головним мозком. Тому для розуміння закономірностей формування поведінки тварин необхідне знання основних фізіологічних процесів. Саме цього й дотримувався Іван Павлов розробивши вчення про вищу нервову діяльність.

Так, зрозуміло, що в основі поведінки тварин лежать прості й складні вроджені реакції, або їх ми називаємо безумовними рефлексами, що стійко передаються у спадок. Для прояву безумовного рефлексу тварина не потребує певного надбання досвіду або навчання, вона народжується з готовими рефлекторними механізмами їх прояву, маючи зразу побудовану рефлекторну дугу, яка забезпечує проходження нервового подразнення від рецептора до відповідного органу. Наприклад, у відповідь на болюче подразнення лапи, тварина її обов‘язково відсмикуватиме. Дана реакція безумовно проявляється у будь-якого собаки, незалежно від породи, віку, статі й тому реакції такого типу І. П. Павлов назвав безумовними рефлексами.

До найперших вроджених реакцій новонародженого дитинчати слід віднести дихальний акт, здатність смоктати, сечовиділення та інші фізіологічні акти, які проявляються у вигляді безумовних рефлекторних реакцій і

направлені на задоволення потреб існування організму. Їх формують подразнення, які йдуть від внутрішніх органів, наприклад наповнений сечовий міхур, кал в кишці, сприяє випорожненню. По мірі зростання та формування особини, проявляється ряд нових безумовних рефлексів, наприклад статевий та батьківський.

Так, у прояві безумовно-рефлекторної реакції приймають участь ряд простих безумовно-рефлекторних актів. Наприклад, харчова реакція новонародженого цуценяти здійснюється за участю простих актів смоктання, ковтання, рефлекторного виділення слини та залоз шлунка. У випадку коли один безумовно-рефлекторний акт є поштовхом до появи наступного, то можна говорити про ланцюгову реакцію безумовних рефлексів.

Таким чином, в процесі еволюції, істоти що мали більш досконалу систему команд, які керували діяльністю організмом, знаходились в більш вигідному положення, а їх носії мали значні переваги над ворогами. В даний час усі вищі організми мають системи регуляції, що здатні доповнювати одна одну.

Так, забезпечення усіх важливих життєвих функцій організму забезпечується комплексною роботою нервової та ендокринної систем. Знаючи фізіологічні процеси організму можна пояснити принцип роботи нервової системи, який базується на перетворенні зовнішніх подразнень в електрохімічні імпульси і далі у реакцію організму. В той час, робота залоз внутрішньої секреції була автономною, з моменту її виникнення і регулювалась центральною нервовою системою по нервових провідниках за допомогою гормонів інших ендокринних залоз. Тому, сьогодні ми впевнено говоримо, про нейро- ендокринну регуляцію роботи організму.

В дослідженні інстинктів важливе значення належить роботам Чарльза Дарвіна, який дав чітке визначення інстинктам.

Отже, інстинкти можна визначити як складні безумовні рефлекси, які доповнюються умовно-рефлекторними проявами, що є характерними і специфічними для кожного індивіда. Основними критеріями, які відрізняють інстинктивну поведінку від не інстинктивної є велика доля безумовно-

рефлекторних компонентів в порівнянні з умовно-рефлекторними, які відповідають певному типу поведінки.

Сучасне уявлення про фізіологічну природу інстинктів пояснює сторони інстинктивної діяльності тварин. Саме етологам належить вагомий внесок у вивченні інстинктивної поведінки тварин в природних умовах, в першу чергу.

Список використаних джерел

1. Максименко С.Д. Розвиток психіки в онтогенезі.- Київ.: Форум. 2002. - Т 1-2. - 798 с

2. Туриніна О.Л., Сердюк Л.З. порівняльна психологія.- Київ.: МАУП, 2005.-228 с.

3. Чайченко Г.М. Зоопсихологія та порівняльна психологія. – Київ.: Либідь, 1992. – 385 с.

4. Шевців М.В. Зоопсихологія з основами етології [текст] підручник / М.В. Шевців, М.М. Філоненко. - Київ.: «Центр учбової літератури», 2013. - 242 с.

5. Шевців М.В., Марциновський В.П. Форми поведінки як еволюція соціальної спільноти. Збірник наук. праць ХДУ.- Херсон,2006. –С. 254-258.

Оксана Оздемір,

к. філол. н., доцент кафедри української та зарубіжної літератури

Рівненський державний гуманітарний університет

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. *У тезах розглянуто методичні засади формування емоційного інтелекту учнів на уроках зарубіжної літератури через комплексний аналіз художнього тексту. Акцентовано увагу на специфіці використання конкретних методичних прийомів для розвитку емпатії, саморефлексії та соціальної чутливості школярів на прикладах творів Ч. Дікенса, А. де Сент-*

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ***ІНТЕГРАЦІЯ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ***	**4**
Бабич Елла РОЗВИТОК РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	
Бабич Елла РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	**7**
Бабійчук Тамара АКТИВНА КНИГОТЕРАПІЯ: ПОВІСТЬ «ПОЗА МЕЖАМИ БОЛЮ» ОСИПА ТУРЯНСЬКОГО В СТУДЕНТСЬКІЙ АУДИТОРІЇ	**12**
Галатюк Михайло, Галатюк Юрій ВИКОРИСТАННЯ МАРКОВСЬКИХ ПРОЦЕСІВ У ДОСЛІДЖЕННІ ПЕДАГОГІЧНИХ ЯВИЩ	**20**
Дзюбар Анастасія ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНИХ УМІНЬ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	**24**
Казимирська Віта РОЛЬ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	**28**
Калінчук Наталія, Литвинчук Алла РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК НАПРЯМ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ	**33**
Лепіхова Наталія ВПЛИВ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК УСНОГО ІНШОМОВНОГО МОВЛЕННЯ, МОТИВАЦІЇ ТА КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ	**37**
Оксенюк Оксана, Мартинюк Валерія СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ТА ПОТРЕБИ СІМЕЙ ОНКОХВОРИХ ДІТЕЙ	**41**
Остапчук Микола, Ліпка Вікторія ПОШУК І ЦІЛЕСПРЯМОВАНИЙ ВІДБІР ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ В РОБОТІ СОЦІЛЬНОГО ПЕДАГОГА, ПСИХОЛОГА, ВЧИТЕЛЯ ПРЕДМЕТНИКА	**44**
Савченко Ольга, Антонюк Марина ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	**51**
Савченко Ольга, Кустовський Олександр КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ: ІНТЕГРАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАКТИК	**56**

Савченко Ольга, Медведюк Катерина РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕФОРМ	**61**
Савченко Ольга, Радіца Мирослав РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	**66**
Солодка Анжеліка СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	**70**
Трейтяк Дмитро ПРОВІДНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ	**75**
Щербатюк Тетяна, Букорос Тетяна, Мокроусова Олена МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ДНК У КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ: ДОСВІД НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ	**80**
Ivashkevych Eduard, Kharchenko Yevhen POST-TRAUMATIC STRESS DISORDER OF TEENS IN THE SITUATION OF WAR IN UKRAINE	**85**
Mykhalchuk Nataliia, Ivashkevych Ernest CONTEMPORARY APPROACHES TO YHE PHENOMENON OF PROCRASTINATION	**91**
Wrońska Marta SZTUKA NAUCZANIA-UCZENIA SIĘ: NAUCZYCIEL CZY UCZEŃ JAKO HOMO HUBRIS W PRZESTRZENI MEDIALNEJ?	**97**
СЕКЦІЯ 2. ***СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ ТА СПІЛЬНОТ У КРИЗОВИХ УМОВАХ***	**100**
Антонюк Ольга, Остапчук Микола СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
Бибик Дар'я СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ МОЛОДІ ЯК ЧИННИК СТІЙКОСТІ ГРОМАДИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	**105**
Гелецька Ірина ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ ТА ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	**110**
Грищенко Надія ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА	**116**
Котисько Вікторія РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ	**121**

Левчук Ірина, Тарасюк Руслан ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНИХ МЕТОДИК У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА ПРИ РОБОТІ З СІМ'ЯМИ ЗАГИБЛИХ ТА ПОРАНЕНИМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ	**124**
Левчук Ірина, Яремчук Ігор АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УЧАСНИКАМИ БОЙОВИХ ДІЙ, ЯКІ МАЮТЬ ПРОЯВИ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ (ПТСР)	**128**
Левчук Ірина, Ярославський Михайло ОСОБЛИВОСТІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ З ЛЮДЬМИ З РОЗЛАДАМИ ПСИХІКИ ТА ПОВЕДІНКИ	**132**
Оксенюк Оксана СОЦІАЛЬНІ РЕКЛАМНІ КАМПАНІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	**136**
Оксенюк Оксана, Урбановська Анастасія СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З РОДИНАМИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	**141**
Остапчук Микола, Андрощук Світлана МОЛОДІЖНІ БАНКИ ІНІЦІАТИВ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ	**147**
Остапчук Микола, Філоненко Руслана, Соломко Наталія СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ДІТЬМИ СИРОТАМИ В УКРАЇНІ	**151**
Радчук Мар'яна СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ	**155**
Стеца Наталія СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ВЕТЕРАНІВ ЯК СКЛАДОВА ПАРАДИГМИ СТІЙКОСТІ СУСПІЛЬСТВА	**159**
Perepelytsia Sofiia MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE A EDUKACJA	**164**
СЕКЦІЯ 3. ***АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ЕТИКИ ВЗАЄМОДІЇ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ***	**167**
Бабич Елла ВПЛИВ ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПСИХОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ СТУДЕНТІВ	
Бабич Елла ПСИХОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ТРАВМАТИЧНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ВІЙНИ	**171**
Бабич Елла САМОРЕГУЛЯЦІЯ ЯК ЧИННИК ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ПСИХОЛОГІВ	**175**

Кулаковський Тарас, Янковець Вікторія ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТРИВОЖНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	**178**
Нагорна Олена, Кошева Марія ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ТА ГЕНДЕРНО РІВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	**180**
Пухно Світлана ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ	**186**
Хасматулін Артур, Безкоровайна Ольга СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В АКАДЕМІЧНОМУ ПРОСТОРІ	**190**
Bernadin Dmytro PSYCHOLOGICAL SAFETY AND ETHICAL REGULATION OF CADET INTERACTION IN UNITED STATES MILITARY ACADEMIES	**194**
Bondarenko Oleksandra PSYCHOLOGICAL SAFETY AND ETHICS OF INTERACTION IN A MODERN HIGHER EDUCATION INSTITUTION	**200**
Fedorenko Svitlana ROLE OF CARE ETHICS THEORY IN MODERN HIGHER EDUCATION	**205**
Matsuk Liudmyla THEORETICAL FOUNDATIONS OF PSYCHOLOGICAL SAFETY AND ETHICS OF INTERACTION IN THE TRAINING OF FUTURE EARLY CHILDHOOD EDUCATION SPECIALISTS IN THE USA	**209**
СЕКЦІЯ 4. ***ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ БІОЕТИЧНИХ І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ПІДХОДІВ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ***	**215**
Барна Любов ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИЙ ПІДХІД ЯК ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ	
Куцоконь Лілія, Гусаковська Тетяна ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ БІОЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ ПАРАДИГМИ СТІЙКОСТІ	**219**
Огірко Олег БІОЕТИКА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ПІДХОДИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	**223**
Ойцюсь Лариса РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	**229**
Подерня Поліна, Лазарчук Володимир ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ДОСЛІДНИЦЬКО-КРАЄЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	**233**
Пономаренко Вадим, Жигадло Маргарита ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО НАДАННЯ ДОЛІКАРСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ З УРАХУВАННЯМ ГІГІЄНІЧНИХ ВИМОГ	**237**

Потапчук Катерина, Саламадзе Ольга РОЛЬ ВІТАМІНУ D У РЕГУЛЯЦІЇ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЗБЕРЕЖЕННІ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ	**242**
Сяська Інна ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ ДО ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПИТАНЬ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ПЛАНУВАННЯ СІМ'Ї	**245**
Толочик Інна ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ СИГАРЕТ НА ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	**252**
Чепурка Олег ЗАСТОСУВАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕАБІЛІТАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ	**255**
СЕКЦІЯ 5. ***МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН***	**259**
Барабаш Михайло, Галатюк Юрій ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ В КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ STEM-ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕЙРОКОГНІТИВНІ ВИКЛИКИ	
Василенко Михайло ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ ТА АУДІОВІЗУАЛЬНОЇ РОСІЙСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ НА ТЕРИТОРІЇ ХЕРСОНЩИНИ В 2022 РОЦІ	**264**
Галатюк Михайло ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	**269**
Джурило Аліна ПАРАДИГМА СТІЙКОСТІ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ІНСТИТУЦІЙНІ РЕФОРМИ БЕЗПЕКИ ЯК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ	**274**
Загоруйко Геннадій, Марциновський Віталій КЛЮЧОВІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	**278**
Краєвська Галина ВПЛИВ МЕРЕЖЕВИХ ВІДНОВИН НА СТІЙКІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ	**282**
Лобур Влада, Рудь Олег ТУРБОТА ПРО ПОТОМСТВО ЯК ПРОЯВ БЕЗУМОВНОГО РЕФЛЕКСУ У ПРЕДСТАВНИКІВ КЛАСУ ССАВЦІ	**288**
Оздемір Оксана РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	**294**
Оздемір Оксана, Никончук Ілона ЖІНОЧЕ ОБЛИЧЧЯ МАСОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ: ФЕНОМЕН «ЧИКЛІТ» (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ Г. ФІЛДІНГ «ЩОДЕННИК БРІДЖИТ ДЖОНС»)	**298**

Пелех Юрій, Матвійчук Андрій СФОРМОВАНІСТЬ ЦІННІСНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТУДЕНТІВ-ЮРИСТІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗНИЖЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	**302**
Сачук Роман, Рудь Олег, Жигалюк Сергій КОРЕКЦІЯ МЕТАБОЛІЧНИХ ПОРУШЕНЬ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРЕПАРАТУ «БТФ ПЛЮС» ПРИ ФАСЦІОЛЬОЗІ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	**308**
Семенюк Світлана USING THE PRINCIPLES OF INCLUSIVE EXCELLENCE IN THE FORMATION OF LEARNING ENVIRONMENT AT CANADIAN UNIVERSITIES	**314**
Серган Євгеній, Мамедова Еміна ВСЕ ПРО МАГНІТОТЕРАПІЮ. ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ	**318**
Тишкевич Анастасія, Рудь Олег ВИДОВИЙ СКЛАД КОМАХ-ШКІДНИКІВ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	**324**
Karaś Piotr SYNERGIA PLATFORM E-LEARNINGOWYCH I SZTUCZNEJ INTELIGENCJI W PROCESIE DYDAKTYCZNYM	**329**
Polański Grzegorz POSTAWY OBYWATELSKIE MŁODYCH DOROSŁYCH Z POKOLENIA Z	**330**
Rasmussen Adam J. EXPLORING WORLDVIEW FORMATION AS PART OF AN INTERDISCIPINARY MODEL OF HEALING IN POST-WAR UKRAINE	**331**
Teleshev Serhii KRYTYCZNE MYŚLENIE W ERZE INFORMACJI	**332**

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ

І Міжнародної науково-практичної конференції

«ПАРАДИГМА СТІЙКОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ»

15 травня 2026 року

м. Рівне

Формат 60×84/16. Гарнітура Times New Roman

Редакційно-видавничий відділ РДГУ
вул. С. Бандери, 12, м. Рівне, 33000

Електронне видання розміщене на сайті РДГУ:

https://www.rshu.edu.ua/contact/naukovi-vydannia/2407-4-materialymizhnarodnykh-ta-vseukrayinskykh-naukovo-praktychnykh-konferentsiy